

Prof. RNDr. Ján Gáper, CSc., Katedra biológie a všeobecnej ekológie Fakulty ekológie a environmentalistiky Technickej univerzity vo Zvolene, T. G. Masaryka 24, 960 01 Zvolen
e-mail: jan.gaper@tuzvo.sk

Oponentský posudok

na habilitačnú prácu RNDr. Rudolfa Šoltésa, CSc. „Vybraná skupina glaciálnych reliktov v bryoflóre Slovenska“

Habilitant, pán RNDr. Rudolf Šoltés, CSc., pracovník Výskumného ústavu vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity, vypracoval habilitačnú prácu pod názvom „Vybraná skupina glaciálnych reliktov v bryoflóre Slovenska“ a predložil ju ako podklad pre habilitačné konanie vo vednom odbore „Všeobecná ekológia a ekológia jedinca a populácií“ na Fakulte ekológie a environmentalistiky Technickej univerzity vo Zvolene. Oponentský posudok som vypracoval na požiadanie pána doc. Ing. Branka Slobodníka, PhD., dekana Fakulty ekológie a environmentalistiky TU vo Zvolene, na základe rozhodnutia Vedeckej rady Fakulty ekológie a environmentalistiky Technickej univerzity vo Zvolene zo dňa 13.02.2014.

Celkové zhodnotenie habilitačnej práce

Habilitačná práca predstavuje monotematické dielo autora, spracované na 271 stranách textu. V prílohách autor prezentuje fotografie šiestich druhov, spoločenstvá s výskytom druhu *Sciuro-hypnum glaciale* a spoločenstvá s výskytom druhu *Tomentypnum nitens*. Práca podáva súborný a ucelený pohľad na revíziu poznatkov o rozšírení glaciálnych reliktov machorastov na Slovensku, na hodnotenie stavu ich populácií, na ich fytoecologické a ekologické aspekty s odhadom ich ohrozenia. Takto práca rieši aktuálne ekologické problémy s hlavným zreteľom na diverzitu, ekológiu a ochranu predmetnej skupiny machorastov. Práca je spracovaná na vysokej odbornej úrovni, je vhodne štrukturovaná a korešponduje so zvoleným vedným odborom. Takto dokumentuje habilitantovu vedeckú erudíciu a výbornú znalosť predmetnej problematiky.

Použitie metódy boli vhodne zvolené. Autor čerpal z vlastných dát, z publikovaných dát, z dát centrálnej databázy SAV, zberov múzea TANAPu a zberov deponovaných v iných múzeách a v súkromných zbierkach.

Na základe podrobného preštudovania celého habilitačného spisu konštatujem, že habilitant dosiahol viacero pôvodných, originálnych vedeckých výsledkov. Za také považujem napr. prezentáciu, pre celé Karpaty, novozistených druhov *Oreas martiana* a *Oreoweisia torquescens*, identifikáciu subfosílií neskoro pleistocénnych a holocénnych machorastov v sedimentoch vybraných rašelinísk na Slovensku, prezentáciu dát pre Červený zoznam machorastov a odhalenie ich nepoznaných trendov vo vzťahu k amoniakálnemu a nitrátovému dusíku, k halogenidom, hliníku a k alkalickým kovom. Tieto výsledky predstavujú neobyčajne významný vedecký vklad do nášho ekologického poznania a do rozvoja odboru „Všeobecná ekológia a ekológia jedinca a populácií“ ako celku.

Otázky a pripomienky:

1. Fyzikálno – chemické analýzy vzoriek vôd zo 73 stanovišť sú dielom habilitanta?
2. Aký je, prosím, názor habilitanta na opodstatnenosť termínu „nižšie rastliny“? (str. 2).
3. Obr. 9 na str. 31 je málo konkrétny.
4. Na základe čoho autor zaradil druh *Fontinalis hypnoides* Hartm. medzi glaciálne relikty? (str. 83-85).

5. Tlač na str. 135-138 a na str. 146 je málo kvalitná.

6. Je možný návrat jadra svahového prameniska s *Paludella squarrosa* do stavu pred deštrukciou? (str. 249).

Celkové zhodnotenie pedagogickej a publikačnej činnosti

Habilitant pedagogicky pôsobí na Žilinskej univerzite od roku 2008. Zabezpečoval výučbu predmetu Ekotoxikológia a podieľal sa na výučbe predmetov Prírodné zdroje, botanika (50 % výučby) a Krajinná a globálna ekológia (50 % výučby). Garantoval predmety Ekotoxikológia, Ochrana prírody a krajiny – legislatíva, organizácia v EÚ, Biológia vysokých pohorí a Terénna prax strážcu. Viedol dve diplomové a 5 bakalárskych prác. Bol konzultantom dvoch diplomových a 18 bakalárskych prác.

Habilitant je autorom jednej vedeckej monografie vydané v domácom vydavateľstve, spoluautorom troch kapitol vo vedeckých monografiách vydaných v domácich vydavateľstvách, autorom jednej kapitoly vo vysokoškolskej učebnici vydané v domácom vydavateľstve, spoluautorom jednej vedeckej práce v zahraničnom karentovanom časopise, autorom, resp. spoluautorom 11 vedeckých prác v domácom karentovanom časopise Biológia a autorom, resp. spoluautorom mnohých ďalších vedeckých a odborných prác. Na svoje práce eviduje 29 ohlasov registrovaných vo Web of Science a mnohé ďalšie ohlasy neregistrované vo Web of Science.

Záver a odporúčenie menovaného za docenta

Na základe podrobného zhodnotenia predloženej habilitačnej práce konštatujem, že habilitant spĺňa požiadavky kladené na tento typ písomníctva. Moje pripomienky a otázky nijako neznižujú vysokú kvalitu predloženej práce. Autor svojou habilitačnou prácou, pedagogickou a vedeckou činnosťou dokázal, že je vyhranenou a akceptovanou osobnosťou v bryologických a ekologických vedeckých kruhoch. Odporúčam preto menovanie pána RNDr. Rudolfa Šoltéša, CSc., za docenta v odbore Všeobecná ekológia a ekológia jedinca a populácií.

Vo Zvolene dňa 11.05.2014

Ján Gáper